

Főmunkatárs
Dr. Károlyi István
Helyettesítő
GOSZVET
Helyettesítő
H. B.

DÉLI HIRLAP

A Timișoara-i 162.
évfolyam 10. sz.
(Dés, No. 134/1948)
Szerkesztőség
Timișoara I. Bld.
Bogdan Warja 3.
Kiadóháza
Timișoara I.
No. Brătianu 1.

A romániai magyarság demokratikus lapja

Október 15-én délután 2 órakor

A magyar kormány hivatalosan közölte, hogy fegyverszünetet kért a szövetségesektől

Magyar fegyverszüneti küldöttség utazott Moszkvába

Horthy parancsot adott a honvédségnek a harc megszüntetésére — Szálasi és náci barátai klikkje a német hadsereg támogatásával államcsinyt szervezett

Moszkva hangsúlyozza, hogy a legnagyobb fenntartással kell fogadni
Horthy öngyilkosságának híreit

Amire a szabadságszerető magyar nép s vele együtt az egész civilizált világ oly régóta várt, megtörtént. Horthy Miklós kormányzó végre hivatalosan közölte az egyesült nemzetek kormányával, hogy Magyarország megszünteti a harcot és kéri a fegyverszüneti feltételek megállapítását.

A nagy döntés szinte végzetes késedelemmel jött, hiábavaló vérpazarlás, rettenetes áldozatok, értelmetlen kalandok és hiús mulasztások után Magyarország utolsóként tartott ki Németország mellett, magára vonva ezzel az egész civilizált világ ítéletét. De a döntés mégsem jött későn ahhoz, hogy most Magyarország népe is minden keserűségével, elszántságával és harckészségével felsorakozzék abba a hatalmas csatavonalba, amelynek megállapíthatatlan előnyomulása hamarosan és végérvényesen letiporja a hazai barlangok felé húzódó hitleri romhadat.

A Vörös Hadsereg és a román csapatok diadalmas harca, az angol és amerikai erők kivédhetetlen ökolésapási Magyarország népe számára is lehetővé tették, hogy szembeforduljon az ellenségével, a vad teuton imperia-izmussal, amely a történelem során nem egyszer száguldott végig, alvilági átokfutóként, a magyar földön, rommá, hamuvá változtatva pogány örökségében évszázadok munkáját, termését.

Mégis, ezek a mulibeli szenvedések, veszteségek és megpróbáltatások eltorpítnak a mellett a csapás mellett, amelyet a világ szabadságára, kulturájára és civilizációjára, valamint a dunavölgyi népek testvéri egyetértésére és otthonára törő hitleri barbárság mostan, ezekben a hídres években mélyt a magyar életre, amikor saját romboló szándékainak eszközévé tette Magyarországot. Ha majd elkészül a nagy küzdelem mérlege, elborzadva fogjuk látni, milyen áldozatokkal fizetett Magyarország és a magyar nép ezért a természetellenes „szövetségért”, amelybe a hitlerizmus öröki eszközeim kívül a saját sorából támadt hitleszolgák galád árulása kényszerítette és tartotta meg eddig.

Most azonban a magyar nép számára a harc, a hitleri imperiaizmus és a belső magyar árulók ellen vitt kíméletlen és megtorpanás nélküli szabadságharc legény a legfőbb jelszó. Nehéz és véres küzdelem lesz, mert a kímülés előtt álló náci zsarnokság minden bizonnyal romboló dühvel veti majd rá magát a börtöne rácsait szélező magyar népre s megkísérli, hogy Ausztria kapui előtt ideig-óráig meg tartsa a magyar földön létesített védőállásait. Nehéz lesz a harc, mert a magyar hitlercselések hírványi klikkje megpróbálja majd, hogy újabb, az eddiginél is

gyalázatosabb árulással tartóztassa fel a gyors léptekkel közeledő végzetet. A magyar népeknek azonban tudnia kell, hogy ez az áldozat, amelyet most hoz, ezáltal nem lesz hiábavaló. Tudnia kell, hogy belső és külső ellensége ellen vitt szabadságküzdelemében mellette állnak a világ szabadságszerető nagy nemzetei, elsősorban a Szovjet-Ényó a maga félelmetes hadi erejével s mellette állnak a Dunavölgye testvérepei, amelyek már valamennyien

széttörték rabbillincseiket és segíteni fogják a magyar népet szabadsága megszerzésében.

Október tizenötödike új korszakot nyit a magyar történelemben. Magyarország népén múlik, hogy az új lap a harcosszabadságvágyának, a demokrácia megszületésének és a szomszédnépekkel való becsületes, testvéri és végleges kiegyezésnek új korszakát fogja-e jelenteni. Mi, romániai magyarok,

akik hazánkban ma vállalva küzdünk a román demokráciával a fasizmus minden formája és megnyilvánulása ellen, bízunk benne, hogy a román néphez hasonlóan Magyarország népe sem lesz méltatlan az ősi szabadságeszméhez. Hiszünk abban, hogy a maga egész erejét és képességét hozzáadja a hitlerizmus végleges letiprásához és ahhoz, hogy a régi feudális állam helyén új állam szülessék, az, amelyet a magyar nép terem majd magának.

A fegyverszüneti kérelem hivatalos bejelentése

London. (Reuter). A budapesti rádió október 15-én, vasárnap délután 14 órakor bejelentette, hogy a magyar kormány fegyverszünetet kért.

London. (Rador). A Reuter brit hírügynökség október 16-án hajnalban a következő jelentést továbbította:

— A magyar kormány tegnap hivatalosan közölte, hogy Horthy kormányzó határozata értelmében fegyverszünetet kért a szövetségesektől. A magyar kormány fegyverszüneti kérelmét a há-

rom nagyhatalom elé terjesztették s azok most veszik fontolóra azt. Időközben Magyarország zűrzavarossá vált a helyzet, amennyiben több magasrangú tiszt, köztük a vezérkar főnöke a mellett van, hogy folytassa a háborút Németország oldalán. Ezek az elemek, nyilvánvalóan a német hadsereg segítségével hatalmukba kerítették a budapesti rádiót. A budapesti rádió ilyenformán vasárnap este óta német ellenőrzés alatt tartott műsort és híreket sugároz. A szövetségesek rádióállomással figyelemztették mind a magyar népet,

mind a külföldet erre a tényre. A szövetséges rádiók megállapították, hogy a budapesti rádióállomás ma német kézben van és nem képviseli a magyar kormány hivatalos álláspontját, amelyet diplomáciai úton a szövetséges hatalmaknak bejelentettek.

London. A londoni rádió jelenti: Ankarából érkezett hírek szerint magyar fegyverszüneti küldöttség utazott Moszkvába.

(Folytatás a 3. oldalon)

Megszűnt a Demokrata Blokk

A Nemzeti Demokratikus Arcvonal vállalja a kormányzás felelősségét

Ujabb gyűlés és tömegfelvonulás Timișoara-Temesváron
Betiltották a vasárnapi hirdetett bucaresti gyűléseket

București. „Megszűnt a Demokrata Blokk”. Ez volt olvasható a Curier című fővárosi lap legutóbbi számának első oldalán hatalmas betűkkel. A Demokrata Blokk két szárnya között — egyrészt a Kommunista Párt és a Szociáldemokrata Párt, másrészt a nemzeti parasztpárt és liberális párt — a kormányzási módszerekben felmerült ellentétek egyre inkább kirívóak lettek. Maniu, valamint Brătianu pártja vonakodott a Kommunista Párt által készített, a Szociáldemokrata Párt által elfogadott, s az ország valamennyi demokratikus

szervezete részéről megáéva tett kormányzási platform-javaslatot elfogadni s az október 8-án Bucurestiben és az ország nagy városaiban lefolyt nagygyűlések és tömegtüntetések ellenére is azon az állásponton volt, hogy a platformban szereplő gyökeres újításokra nem most, hanem csak a háború befejezése után kerülhet sor.

A belpolitikai események ennek következtében az elmúlt héten tovább érlelődtek s végül a Demokrata Blokknak a két baloldali párt részéről való felmondásához vezettek.

A Nemzeti Demokratikus Arcvonal határozata

Csütörtökön délelőtt a Kommunista Párt, a Szociáldemokrata Párt, az Egységes Szakszervezetek, a Hazafias Front és az Előrs-Front képviselői értekezletet tartottak.

A megbeszélés eredményeképpen Pa-

trașeanu Lucretiu a következőket hozta Maniu és Brătianu tudomására:

1. A Kommunista Párt, a Szociáldemokrata Párt, a Hazafias Front, az Egységes Szakszervezetek és az Előrs-Front megalakította a Nemzeti Demokrata

Frontot s felhívja a nemzeti parasztpártot és a liberális pártot, hogy csatlakozzék a Nemzeti Demokrata Fronthoz.

2. A Kommunista Párt és a Szociáldemokrata Párt felmondottak mania ki a Demokrata Blokk alakítására ez év június 20-án a négy párt között kötött egyezményt.

3. A Kommunista Párt és a Szociáldemokrata Párt a Nemzeti Demokrata Frontba tömörült csoportokkal együtt vállalja a kormányzás felelősségét.

A Nemzeti Demokrata Front annak a bejelentésnek a nyomán, hogy a kormányzás felelősségét a nemzeti parasztpárt és a liberális párt képviselőinek a kormányból való kimaradása esetére is vállalja, pénteken délelőtt — amelyről egyébként már beszámoltunk — kihallgatáson jelent meg az uralkodó előtt. A Front küldöttéire kérte öfelségét, hogy a kormányválságot olyan értelemben oldja meg, hogy a kormány megalakítá-

ával a Nemzeti Demokrata Frontot biz-
m meg.

**Elmarad Maniuek királyi
kihallgatása**

A nemzeti parasztpárt a maga részé-
rül szintén lépésekre készült. Egyrészt
vasárnap délelőttre a bucaresti Scála-
mozi-teremben hirdetett nagygyűlést. A
nagygyűlésen Maniu Iuliu részletes
beszámolót kellett volna tartania az or-
szág külpolitikájáról, a belpolitikai hely-
zetről s mindezekkel kapcsolatban a
nemzeti parasztpárt állásfoglalásáról. A
nagygyűlés azonban, mint a félévtalós
Rador-ügynökség közli, valamennyi, va-
sárnapra hirdetett gyűléssel együtt, el-
maradt.

A nemzeti parasztpárt másik lépése az

Pătrăscanu államminiszter nyilatkozata

Patrascanu Lucretiu nyilatkozott az
újságíróknak. Kijelentette, hogy nem
felelnek meg a valóságnak egyes újsá-
gokban megjelent hírek, amelyek szer-
int tárcájáról lemondott. Ennek leg-
jobb bizonyítéka az, hogy a szombati
minisztertanácson részt vett.

Az újságírók másik kérdése az volt,
mi igaz a Demokrata Blokk megszűnésé-
nek híréből. Az államminiszter azt vá-

volt, hogy a Nemzeti Demokrata Front
küldöttségének pénteki kihallgatása
után szombaton délelőtt Maniu Iuliu je-
lent meg audiencián az uralkodónál. Ma-
niu öfelségének azt ajánlotta, alakítson
kormányt a Demokrata Blokk képvise-
lőiből (tehát politikai kormányt és nem
mint eddig volt, szakértő kormányt. A
szerk.) Ha ez nem lenne lehetséges,
Maniu bejelentette, hogy pártja kész
vállalni a felelősséget az új kormány meg-
alakítására. Ugyancsak szombaton dél-
előtt Bratianu Dinu volt kihallgatáson a
királynál.

A két külön-külön kihallgatás után Maniu
és Bratianu együttes kihallgatást kért
szombat délutánra. Ez az audiencia
azonban, ahogyan szintén a Rador je-
lenti, elmaradt.

laszolta, hogy ez valóban igaz, a De-
mokrata Blokk többé nem létezik. Hoz-
zárta azonban, hogy ennek helyébe a
szélesebb alapon álló Nemzeti Demokra-
ta Front jött létre, amelynek az ország
valamennyi demokratikus erejét magá-
ban kell foglalnia.

Az újságírók azt is megkérdezték
Patrascanutól, most, a Demokrata Blokk
megszűnése után mit képvisel a kor-

mányban? A miniszter válasza ez volt:
— A kormányban sohasem a Demokra-
ta Blokkot képviseltem, hanem a
Kommunista Párt kiküldöttje voltam.

**Letartóztatták Bessarábia
és Bukovina volt kormányzóit**

Bucuresti. Az állambiztonsági
szolgálat szombaton újabb letartóztatá-
sokat eszközölt. Letartóztatták Stefler
tábornokot, a nagyvezérkar volt főnö-
két, Voiculescu tábornokot, Bessarábia
volt kormányzóját, Calotescu táborno-
kot, Bukovina volt kormányzóját és Ma-
rinescu alezredest, a transznisztriai kor-
mányzóság volt kabinetfőnökét. (Ra-
dor).

A Curierul írja, hogy több mint biz-
tosra vehető Pearovici Ion volt közokta-
tási miniszter, Marinescu volt igazság-
ügyi és nemzetgazdasági miniszter. Con-
stant volt propagandai ügyi államtitkár.
Cosmovici Horia volt miniszterelnökségi
államtitkár, Dragos Titus volt román-
sitási államtitkár és Alexianu tanár,
Transznisztria volt kormányzójának le-
tartóztatása.

Megszűnt az Universul?

Bucuresti. Az Universul című lap
szombaton nem jelent meg. Okát nem is-
merik. (Rador).

nes Hazafias Front soraiban. Román
testvéreink, a harcban elesett MADOSZ-
istáink sirja és a börtönök beszélhetnek
rőla, hogyan álltuk meg a helyünket a
földalatti harcban Hitler, Antonescu és
Horthy imperialista háborúja ellen.

— Augustus 23-ika döntő fordulat
Románia népeinek életében. Az augus-
tus 23-ika óta eltelt két hónap alatt a
demokratikus rendszer nem vált való-
sággá. A fasizmus maradványainak és a
fiatal demokrácia összecsapásának va-
gyunk a résztvevői. Most kell megvív-
nunk azt a harcot, amit elmulasztott az
ország, mielőtt a Vörös Hadsereg fel-
szabadított bennünket. A télségnek
most isszuk meg a keserű levét. A Vö-
rös Hadsereg felszabadított bennünket,
felszabadította Cluj-Kolozsvárt, Ora-
dea-Váradot is és elvárja tőlünk, hogy
mindnyájan harcoljunk a fasizmus ki-
irtásáért. Ezt a harcot ma már Cluj-
Kolozsvár és Oradea-Várad visszatért
dolgozó tömegeivel együtt, a Nemzeti
Demokrata Front fasiszta-ellenes eröi-
nek sorában folytatjuk, a Kommunista
Párt által előterjesztett platform alap-
ján, melyhez a MADOSZ is csatlako-
zott.

— Ez a platform biztosítja a teljes
jogegyenlőséget az ország valamennyi
polgárának, ez teszi lehetővé, hogy a
baráti együttélés és együttműködés
rendszere valósuljon meg az ország ösz-
ses nemzetiségei között.

— Ezt a harcot a végső győzelemig
folytatjuk régi fegyvertársaink oldalán,
együtt a szervezett munkássággal, az
antifasiszta testvérszervezetekkel, a
harc élén álló Kommunista Párttal és
az ország valamennyi igaz demokrata
és becsületes polgárával.

A székesegyház előtt

A hatalmas tömeg ezután végeláthat-
atlan sorokban, tüntető és fegyelmezett
a belvárosi görög keleti román ortodox
székesegyház elé vonult, ahol a nemzeti-
parasztpárt és a liberális párt hívei és a
hálaadó istentisztelet közönsége gyűlt
össze. A nemzeti demokrata arcvonal
megjelenése az ország tiszta demokrata
alapon való felépítésének ünnepévé
emelte ezt a napot.

A katedrális előtt folyó ünnepségen
Lazarescu Vasile görög keleti roma-
n ortodox püspök és dr. Ratiu roma-
n görög katolikus lelkész beszéde
után, Bocu Sever, a Nemzeti Parasztpárt
bánsági vezetője emelkedett szó-
lásra. Ismertette az 1940 év eseménye-
nek indító okait és rámutatott arra, hogy
Erdély földjéről nem a fegyverek, ha-
nem a mult hibái üzték el a román né-
pet. Abból a katasztrófából, melybe a
karlista és az antonescuf diktatúrája so-
dorta az országot, Öfelsége I. Mihai ki-
rály mentette meg. Most pedig nagy
szövetségesünk hadseregével nyom-
lunk előre győzedelmesen és ennek kö-
szönhetjük Cluj-Kolozsvár felszabadítá-
sát. Hangsúlyozta hogy a magyar csend-
őrk terrorjának áldozatául esett marti-
rokról sem szabad megfeledkezni.

Bocu Sever után Silaghi Leontin a
Romániai Kommunista Párt bánsági
szervezetének főtitkára lépett az emel-
vényre és lelkes eljenzés közepette
kezdte beszédét.

Silaghi emlékeztette a hallgatóságot,
hogy 1940 szeptemberében őt és társait
itt-a katedrális előtt letartóztatták, mert
tiltakozni mertek a bécsi döntés ellen.
Rámutatott arra, hogy akkor senki más
nem merte felemelni tiltakozó szavát,
egyedül a demokrata munkások. *Újból
hangsúlyozza, hogy a román népnek
meg kell értenie, hogy jövőjét csak a ve-
le együtt élő népekkel való megértés
tudja biztosítani.*

Silaghi beszédét a hatalmas tö-
meg szünni nem akaró tüntetése köve-
te a kormány és a sovinizmus ellen.

Nistor Dimitrie, a Liberális Párt
tagozati elnöke után Cocos Moise a
Szociáldemokrata Párt nevében hangoz-
tatta, hogy ami 1920 után történt, nem
szorul magyarázatra. Mert amikor az
egész román nép jogait követelte, a kor-
mányok a munkásság harcát vérbe foj-
tották 1922-től kezdve a munkásmoz-
galmakat fokozatosan elnyomták, úgy

**Timisoara-Temesvárott hatalmas tömeg-
felvonulással ünnepelte meg a munkásság
Cluj-Kolozsvár felszabadítását**

Timisoara-Temesvár. Vasár-
nap délelőtt Timisoara-Temesvár mun-
kássága és lakossága az Unirii-terén a
Nemzeti Demokrata Front hívására ha-
talan tömeggyűléssel és felvonulással
ünnepelte Cluj-Kolozsvár, valamint
Oradea-Nagyvárad felszabadulását a
hitlerista-horthysta elnyomás alól. A
hatalmas tömeggyűlésen 11.000 ember
vett részt. A Nemzeti Demokrata Arc-
vonalt felvonult szervezeteinek nagy töme-
ge az arcvonal kormányzati program-
ja mellett tüntetett. A szervezeti mun-
kásság és az antifasiszta szervezetek a
nyugodt erőnek és fölyenes politikai cél-
indulatosságának adták tanúbizonyságát.
A különböző szervezetek csapatait
szavalókórusok vezették. Jelszavaikat
átvették a tömeg. A tömeg akarátát és a
gyűlés hangulatát a csoportok élén vitt

feliratok képviselték, melyek a követ-
kezők voltak: „Éljen a Nemzeti Demokra-
ta Front kormánya”, „Demokrata
kormányt akarunk”, „Éljen a demokra-
ta Erdély!”, „Éljen a felszabadító Vörös
Hadsereg”, „Éljen a vitéz Román Had-
sereg”. A MADOSZ magyar és román
nyelvű feliratai ezek voltak: „Éljenek
Erdély felszabadítói”, „Éljen a felszaba-
dító Vörös Hadsereg és a vitéz Román
Hadsereg”, „Éljen a román és magyar
nép közös harca a fasizmus ellen”, „Él-
jen a fasiszta járom alól felszabadult
Erdély”.

Káli János a szervezőbizottság nevé-
ben üdvözölte a megjelenteket. Beveze-
tő szavai után Silaghi Leontin, a Kom-
munista Párt bánsági főtitkára emel-
kedt szólásra. A hatalmas tömeg lelkes
eljenzéssel fogadta.

Silaghi Leontin beszéde

— Elvtársak — kezdte beszédét Si-
laghi — négy esztendővel ezelőtt a ka-
tedrális előtt vasutas csoport gyűlt ösz-
sze és bátor hangon tiltakozott az ellen,
hogy Erdélyt a németek és a magyar gör-
fok kezébe adják. Azok a vasutasok vol-
tak az igazi hazafiak, akik már akkor
beláták, hogy a hitlerizmus ezzel a tet-
tével Romániát rövidesen háborúba so-
dorta. Erdély felszabadítása egybeesik
a hitlerista járom alól való felszabadu-
lással. Mindkettőt nagy és hatalmas
szomszédunknak és barátunknak, a
Szovjet-Uniónak köszönhetjük.

— De mit jelent számunkra Erdély
felszabadítása? Azt jelenti, hogy mi oda-
demokrata szellemet, új életet akarunk
vinni. Mindazoknak, akik a sajtóban,
vagy élőszóval a sovinizsma szellemétől át-
hatva a dolgozó és szenvedő magyar
néprétegek ellen légtört akarnak terem-
teni, azt üzenjük, hogy a román népnek
meg kell értenie, hogy jövőjét csak a
vele együtt élő népekkel való megértés
alapján tudja biztosítani. Igazi demokra-
cia nem lehet ott, ahol az alsó népréte-
geket elnyomják. Nem szabad megis-
mételni annak, amit mi Transznisztriá-
ban elkövettünk.

— Nehéz időkben gyűltünk össze.
Hallhattuk eddig a munkásság és a ha-
zais szervezetek véleményét, melyek
mind demokrata kormányt követeltek.
Elérkezett a pillanat, hogy tisztán lát-
hassuk, hogy kik képesek szabadságo-
sainkat megvédeni. Kemény harc áll
előttünk és ezt nem a gyűlölet fogja he-

vitelni. Ezt a harcot pedig a kommunista
és a szociáldemokrata pártokkal, továb-
bá a szakszervezetekkel közösen vívjuk
meg, hogy megvalósíthassuk az igazi de-
mokrata kormányrendszert.

**Az ország demokrata
kormányt akar**

Manciu a Romániai Szociáldemo-
krata Párt nevében beszélt. Rámutatott
az ünnep jelentőségére, majd hang-
súlyozta, hogy Románia volt szövetsége-

**Juhász Lajos a MADOSZ
üdvözlését tolmácsolja**

Ézután J u h á s z Lajos munkás emel-
kedt szólásra a MADOSZ nevében.
Megjelenésekor lelkesen megtapsolták.

— A MADOSZ üdvözlését hozom a
Nemzeti Demokrata Frontnak, — mon-
dotta Juhász. — Ünnep ez a mai nap
mindannyiunk számára. A romániai
magyar nép román testvéreivel egye-
temben ünnepli Cluj-Kolozsvár és Ora-
dea-Nagyvárad felszabadítását. A Vö-
rös Hadsereg dicsőséges előretörése a
hitlerizmus szive felé és a vitéz Ro-
mán Hadsereg, amelynek élén a Tudor
Vladimirescu divízió menetel, elvitte a
szabadságot az egész erdélyi népek,
románnak, magyarnak egyaránt. Szí-
vünk egész melegével veletek vagyunk
Cluj-Kolozsvár és Oradea-Nagyvárad
felszabadított román és magyar dolgo-
zó népe. Lehullott rólatok a hitlerizmus
és a horthysta imperialisták rabillin-
cse. A MADOSZ egész Erdély felszaba-
dításában a román néppel együtt vívott

cének, Hitler-Németországnak első tette
volt Erdély elrablása. Németország csak
szerencsétlenséget hozott ránk. Hang-
súlyozta, hogy az augusztus 23-iki ak-
tuussal visszatértünk a régi szövetsége-
sek táborába. A munkásosztálynak, mely
az ország sziklaszilárd alapját képezi,
folytatnia kell a harcot. Az államgépe-
zetet — folytatta — még mindig nem
tisztították meg a fasisztáktól. Azok akik
tegnap kiszolgálták a romániai munkás-
ság elnyomóit, ma még mindig vezető
pozíciókban vannak. A munkásság úgy
Timisoara-Temesvárott, mint az egész
országban, a kormány távozását követeli
és demokrata kormányt akar.

B a n u t a Gheorghé, beszédében utalt
arra, hogy 1940 szeptemberében hallgat-
tak azok, akik ma demokratáknak
akarják magukat feltüntetni, egyedül a
munkásosztály volt az, amely felemelte
tiltakozását Erdély elvesztése ellen. A
magyar sovinizmus ellenségei vagyunk,
de nem egyik napról a másikra lettünk
demokraták és nem felejtjük el jóbará-
tainkat a becsületes, demokrata magya-
rokat, akikkel együtt szenvedtünk a szí-
gurancia üldözése, a börtönök falai kö-
zött és azt sem felejtjük el, hogy velük
együtt folytattuk a rendőrség által üldö-
zött földalatti munkát. A román nép
harcában első helyet foglalnak el a de-
mokrata magyar barátaink, akik velünk
együtt vállalva harcoltak Erdély fel-
szabadításáért.

10 éves szabadságharcos küzdelmének
igazolását látja. A mi küzdelmünk a
szabadságért soha nem haladt külön
utakon. Mozgalmunk az erdélyi magyar
reakciós magnások revizionista pártjá-
nak ellenzékéként indult meg 10 év
előtt. Népi jogainkért folytatott küzdel-
münkben kezdetől fogva a romániai
szervezett munkásosztályában, az Eké-
sek Frontjában és a Kommunista Párt-
ban találtunk testvéri támogatóra és
fegyvertársra. Velük együtt tiltakoz-
tunk, az elsők között, az igazságtalan
bécsi döntés ellen, melyet Erdély népe-
nek megkérdése nélkül hoztak. A há-
borus hitlerista imperializmusnak a bé-
csi döntéssel az volt a célja, hogy Er-
dély népeit egymás ellen kijátszva, a
Szovjet-Unió elleni támadásnak tehe-
tetlen eszközeivé tegye.

— Amikor a Szovjet-Unió elleni rabló-
háborút a hitleri fenevadak megindítot-
ták, a MADOSZ ott küzdött a hitlerelle-

1939-ben amikor a munkásmozgalom feloszlására került a sor, már nem lehetett valódi munkásmozgalomról beszélni.

— A romániai munkásmozgalom felgyára és kiindulási pontja éppen Erdély fővárosa volt. Nem szabad a mult hibáiba esniünk, és ilyen általánosító kifejezéseket használnunk, hogy „le a magyarokkal”, vagy „le a németekkel”. Nem mi voltunk azok, akik a bécsi döntéskor a zsoldostáznál tárgyaltunk. Hanem a román urak, akik leültek Horthyval egy asztalhoz. A román munkás magyar munkás soha sem ült le egy asztalhoz Horthyval, hanem együtt verejték a műhelyekben. A magyar

munkásság velünk együtt ünnepli Erdély és Cluj-Kolozsvár felszabadulását. Ezután a MADOSZ hosszasan tüntetett Horthy ellen.

Cocos után N o v a c u Valer egyetemi tanárságát a Unionea Patriotilor nevében beszélt.

— Mélyen megindult hangon beszéltek azoknak a nevében, akik minden erejükkel s életük veszélyeztetésével harcoltak a fasiszták ellen és ma megérjük, hogy a román erő büszke városában, Cluj-Kolozsváron véget ért Horthy csendőreinek rémuralma. Cluj-Kolozsvár falkájára volt a haladó szellemű román kultúrának. Négy esztendei szomorú idő után, miután Antonescu és a vasgárda áldozatainak sírja fölött vértett a nép Hitler

érdekében, mos megértük, hogy a román néptömegek az igazi demokrácia útjára léptek. A mult szenvedéséből kell okulnunk és tudnunk kell, hogy alakítsuk jövőnket. Nem szabad megfeledkeznünk azokról, akik elősegítették Észak-Erdély és Cluj-Kolozsvár elvesztését. Hangsúlyoznunk kell azt, hogy Észak-Erdély elvesztésének legfőbb oka a demokrácia fokozatos eltörlése volt. Demokráciát csak a néptömegek tudnak megvalósítani a néptömegek részére. A Romániai Kommunista Párt már a turaszeverini gyűnevezett tanácskozások idején álmást foglalt a román nép elárulása ellen és rámutatott arra, hogy Erdélyt egyedül csak a Szovjet-Unió tudja megmenteni.

— Augustus huszonharmadika meghozta a fegyverszünetet és biztosította a cluji győzelmet. A véres reakció helyébe Erdélyben nem szabad ugyanolyan barbár és sovén reakciót megvalósítani. A román nép jogos bosszúja a fasiszta hóhérok ellen, nem fordulhat a magyar nép ellen. Szégyen azokra a demokratákra, akik nem értik meg, hogy a két nép közötti surlódásokból egyedül Hitlernek van haszna. Az Unionea Patriotilor nevében el kell itélnem a nemzeti parasztpárti főiskolás ifjuság MADOSZ elleni támadását, mert ez a vasgárdisták útját egyengeti a nemzetiségek ellen.

Az imponáns népgyűlés ezzel véget ért.

Egyelőre áttekinthetetlen a helyzet a fegyverszüneti bejelentés után

(Folytatás az 1. oldalról)

London. A londoni rádió jelenté: Magyarország — Hitler utolsó európai szövetségese — fegyverszünetet kért. Horthy vasárnap délután a budapesti rádió hullámain keresztül kiáltványt intézett a magyar néphez és bejelentette, hogy megparancsolta a magyar hadseregnek, hogy szüntesse meg a tüzelést. Hozzátette ehhez, hogy Németországot értesítette arról a tényről, hogy fegyverszüneti feltételeket kért a szövetségesektől. Horthy kifejezte azt a reményét, hogy a szövetséges

nemzetektől hosszú és tartós békét kaphat, minthogy Magyarországnak nincsen más lehetősége arra, hogy e célt más eszközökkel elérhesse. Horthy vádolta Németországot, hogy nem adta meg a megígért segítséget és be akart avatkozni Magyarországot belügyeibe.

Horthy kiáltványát követően — folytatódik a londoni rádió jelentése — a németbarát magyarok állami esínyt követtek el és átvették a rádió ellenőrzését. Ezután Vörös vezérezedes, a honvéd-vezérkar főnöke napiparancsot

adott ki a hadsereghez, hogy folytassa a harcot, amíg a fegyverszüneti feltételei ismeretessé válnak. Budapesten zürzavar uralkodik. Szilasi Ferenc vasárnap este beszédet mondott a rádióban és magyar államfővé nyilvánította magát. Nácibarát elemek hatalmukba kerítették és ellenőrzik a kassai rádiót is. A londoni rádió figyelmeztette a magyar népet arra, hogy a budapesti rádió német ellenőrzés alatt van, a rádió keresztül továbbított parancsoknak tehát nem engedelmessé kell lenni, fejeződik be a londoni jelentés.

tól kapott parancsokat, akik erre nézve utasítást kaptak.

Genf (Rador). A Tass tudósítója jelenti: A Lakatos elnökle alatt álló magyar kormány teljes válságáról szóló hírekkel kapcsolatosan ismeretessé vált, hogy a magyar belügyminiszter, a közügyminiszter és a kultuszminiszter lemondott a hivataláról és el is fogadták. De hivatalosan még nem jelentették be, mert Horthy kormánynak nem sikerült helyettesítőket találni a nevezett tisztségekre.

London (Rador). A német távírási iroda pénteken jelentette, hogy Bonczos Miklós magyar belügyminiszter „egészségi okokból” lemondott tisztségéről. A lemondott belügyminisztert báró Schell Péter belügyi államtitkárral helyettesítették, — közli a Rador október 13-i jelentése.

Kiáltvány a magyar néphez és hadsereghez

London. Az angol rádió vasárnap délután a Magyar Távírási Iroda jelentése nyomán közölte, hogy a budapesti rádióban felolvasták Horthy magyar kormánynak a magyar néphez intézett kiáltványát és a honvédséghez intézett napiparancsát.

— Amióta a magyar nép akarata az ország élére helyezte — mondotta a magyar néphez intézett kormányzó kiáltvány — a legfőbb gondom az volt, hogy visszaköveteljem azokat a területeket, amelyeket Magyarország a trianoni békével elvesztett. Reményeim, hogy e kérdés a Nemzetek Szövetsége útján nyer megoldást, hiabavalónak bizonyultak. Csehszlovákiával szemben sohasem voltak ellenséges szándékaink, Bácskát pedig csupán akkor foglaltuk el, amikor a jugoszláv kormány hatalmát elvesztette és csakis az ott lakó magyar lakosság biztonságának kezességéül, Erdélyre vonatkozóan Horthy azt hangoztatta, hogy Magyarországnak nem volt támadó szándéka Románia ellen, hanem csak elfogadta a bécsi diktátumot.

— Ma amikor minden józan ember számát vet azzal — folytatódott a kiáltvány —, hogy Németország a háborút elvesztette, Bismarck szavait idézem, aki kijelentette, hogy „egyetlen től sem kérhető, hogy szövetségeseit feláldozza önmagát.” Ma, tudatában lévén annak a történelmi küldetésnek, amelyet a magyar nép felruházott, elhatároztam, hogy véget vetek az értelmetlen vérontásnak.

A kiáltvány ezután rámutatott arra, hogy a háboruban való részvételre az ország földrajzi helyzete kényszerítette Magyarországot, majd megállapította, hogy a németek a magyar kormánynak tett ígéreteket nem tartották meg, majd így folytatta:

— Tiltakoztam az ellen a német terv ellen, hogy csapatainkat a frontokon tüzevessék. Erre Hitler főhadiszállására kaptam meghívást, ahol tudomásomra hozták, hogy a német csapatok Magyarországot időközben megszállták. A német csapatokkal együtt a Gestapo is az országba érkezett. Tömeges letartóztatásokat hajtottak végre, amelyeknek megakadályozása nem állott módomban; néhány miniszterem is csak úgy szabadult meg a letartóztatás elől, hogy az egyik budapesti semleges követségre menekült.

— A németek rám erőszakolták a Sztójay-kormányt — mondotta a tovább-

biakban a kiáltvány — biztosítván arról, hogy a kormány elismerésével olyan megtorló intézkedéseket előzők meg, amelyeket egyébként kénytelenek lennének meghozni. A németek azonban ezuttal sem tartották meg adott szavukat.

— A Sztójay-kormány hozta zsidóellenes törvények és intézkedések megmutatták, hogy a németek megnyire kevéssé tartották tisztelőben ígéreteiket.

— Amint a hadszíntér az ország határához közeledett, segítséget kértem Németországtól, ami azonban nem érkezett meg, ellenben Boeska Szilárd tábornokot, Budapest katonai parancsnokát, a Gestapo elhurcolta. A német légi erő kormányellenes roppendulákat dobott le a magyar fővárosra.

— Megtudtam, hogy magában a hadseregben, a németországi rendszer barátai között összeesküvés kapott lábra azzal a céllal, hogy minden ere-

jével segítse a hatalomnak a németek kezébe való kerülését. E hir hallatára elhatároztam, hogy a szövetségesekkel szemben Magyarország becsületét megmentem: Közöttem Németországgal, hogy a szövetségesektől fegyverszünetet kértem, — fejeződött be Horthy Miklós magyar kormányzó kiáltványa a magyar néphez.

London. A londoni rádió a budapesti rádió jelentése nyomán ismertette Horthy Miklós magyar kormánynak a honvédséghez intézett napiparancsát.

— Honvédek. — Kezdődik a napiparancs —, hazánk területén hadműveletek folynak. Felmérve a két tábor katonai erejét, egyetlen döntő és Magyarországra kedvező esemény bekövetkezését sem várhatjuk. Az ország jövője és léte függ a hadsereg feltétel engedmességétől. Hőbuzás nélkül teljesítsétek közvetlen fellebbvalóitok-

Megnyílnak az észak-erdélyi börtönök

Bucurestiből jelentik: Negel ideiglenes igazságügyminiszter törvénytervezetet készített az észak-erdélyi magyar uralom alatt elkövetett bűncselekmények ellen hozott büntetések elengedéséről.

Megnyílnak a felsőerdélyi politikai foglyok előtt a börtönök kapui. A szabadság tárt karokkal várja hű fiait, kik a hitlerista és horthysta fasiszta elnyomás elleni küzdelem elején haladtak.

Román és magyar testvéreink csukójáról letört az elnyomás rablincse. A magyar feudalizmus és a horthy imperializmus rozoga épülete a Vörös Hadsereg és a Román Hadsereg csapásai alatt omladozik. Munkások, parasztek és értelmiségiek ezrei tudnak most a napvilágra, az életbe és a szabadság harcába, amely a börtönök külsőben innen is folytatódik, a külső és a belső fasiszma végleges megdöntéséig.

A nemzeti jogairól harcoló észak-erdélyi román népek külön, nagy számadása van a Horthy-rendszer fasiszta képviselőivel. A vértől és könnytől ázott börtönök, a kizsartolt és csendőrterrorral lebélyőzött román falvak sikolyát ideát a magyar nép is hallotta. Nem lehetett rá más válasznak, mint harcolni, akárcsak ők, a föld alatt, bujva, halálraszántan Hitler és csatlósai ellen. Erdély felszabadulásáért. A romániai magyar fasisztaellenes harcok nem feledkeztek meg róluk az elnyomatásban és vigasztal csak az töltötte el őket, hogy a jogaikért harcoló román testvérek mellett ott áll a szervezett magyar munkásság, velük harcolnak az erdélyi magyar és székely nép legjobb fiai s hogy mindannyian egyet akartunk a véres bécsi vonalon innen és túl, románok és magyarok: a Szovjet-Unió elleni rablóháború végét, a fasiszma leverését és népeink szabadságát, Erdélyt újra egészen és egyben.

Örömmel és testvéri szeretettel üdvözljük őket megnyíló börtönök kapujában. Legyen a magyar bebörtönzöttekkel együtt viselt közös szenvedés jobb jövőnk és megalkuvás nélküli harcunk záloga. Mert a harc nem áll meg egy pillanatra sem. Az együttes küzdelem elmúlt évei már ígérnek az erő gyűlöletét, — minden ármány és merénylet ellenére ígérnek — a végső és egész megértést román s magyar között a Kárpátok ölében.

(m. 1)

Visszavert német támadások a Beszterce és a Nagy-Szamos völgyében

Bucuresti (Rador). A nagyvezérkar közli, hogy az október 14-re virradó éjszaka a román hegyvidék és gyalgaléjszakai alakulatok, megtörvén a német és magyar ellenállást, elfoglalták Gherla-Szamosujvár városát és számos más helységet annak a vidéken.

Moszkva. A moszkvai rádió jelenti: Észak-Erdélyben a román csapatoktól támogatott szovjet csapatok a Beszterce és a Nagy-Szamos völgyében visszaverték a németek támadásait és további nyolc vasútmegállást foglaltak el. Ebben a harc közben két német lövész-ezredet megsemmisítettek. A németek 400 halottat, 1000 foglyot és 54 páncélost vesztek.

London (Reuter). Október 15-én, vasárnap este a magyarországi harcokról nem közölt újabb részleteket Moszkvában. A német távírási iroda, a DNB, azt jelentette, hogy Debrecen vidékén vasárnap is folytatódott a nagy páncélos csata. A szovjet hivatalos közleményből kitűnik, hogy az elmúlt 24 órában összesen 143 páncélost vesztek a németek. Ezek legnagyobb része a magyarországi fronton pusztult el. Negyvennyolc óra leforgása alatt a németek vesztesége 400 páncélosra emelkedett.

Más moszkvai értesülések szerint a vörös hadsereg sokkal közelebb van Budapesthez, mint ahogy ez a hivatalos jelentésekből kitűnik.

Moszkva (Rador). Október 16-án érkezett a Tass következő jelentése:

A tegnapi szovjet hivatalos közlemény újabb fontos győzelmek sorozatáról számol be. Észak-Erdélyben a vörös hadsereg a román csapatokkal együtt felszabadította Dej-Dés nagy várost és számos más helységet azon a vidéken. Sok foglyot ejtettek és gazdag hadizsákmánnyal gazdagították a területet.

Moszkva (Rador). A Tass jelenti: A vörös hadsereg és a román csapatok október 15-én, vasárnap Észak-Erdélyben felszabadították Násáud-Beszterce-Násáud városát is.

A Tribuna Poporului megmondja, hogy mi rejtőzik a magyar nép ellen indított sovíniszta hadjárat mögött

Bucuresti. A román demokrácia egyik legsúlyosabb szava sajtószerve, a „Tribuna Poporului” is keményen szembe fordul a magyar nép ellen folyó sovíniszta sajtóhadjárat. A mély demokratikus meggyőződésről és józan politikai áttekintésről tanuskodó cikk rávilágít a gyűlölködő betűhadjárat rejtett rugóra és a súlyos következményekre figyelmeztet. Az Ilie Zaharia tollából származó cikk teljes szövegét itt adjuk:

Ilie Zaharia cikke

Augustin Popa, a „Curierul” főszerkesztője — kezdődik a cikk — több irányú „tájékoztatlanságának” ad kifejezést az ANEF-pályán lefolyt nagygyűlés jelentőségét és az Egységes Munkás-Front képviselőinek ott nyilvánított politikai állásfoglalását illetően. E tájékoztatlanságok tulajdonképpen nem egyebek klasszikus kifogásnál, amelynek segítségével a naivitás örve alatt szorozatos támadásokat csempésznek be a demokrácia ellen s reakciós politikát igazolnak.

A cikkben Augustin Popának csak az egyik „tájékoztatlanságát” fogjuk tárgyalni s igyekeztünk megvilágítani, mi rejtőzik sovén hazafissága mögött.

A Curierul főszerkesztője csodálkozik, hogy a Kommunista Párt képviselője „meleg testvéri szavakat használt az ország magyar lakossága felé, amelyet nem szabad összetéveszteni Horthy bandáival!” Augustin Popa úgy találja, hogy az ilyen szavaknak, amelyek a román és a magyar nép közötti testvéri politikát fejezik ki, nincsen értelmük. Mert, — érvel Augustin Popa —, ha az ANEF-en „összegyűlt ezer és ezer román megmondanák, hogy nemzetükön belül százalékban mennyit képviselnek azok az emberséges emberek, akik nem támogatják teljes hévvel Budapest politikáját” olyan kicsiny számot találnának, hogy „jöhessen emberbarátaink kegyetlenül kiábrándulni.”

Íme tehát, egy világos politikai állásfoglalás. Augustin Popa számára a magyar nép túlnyomó része gyilkosokból, rablókból és elnyomókból áll. Világos az az akarata, hogy a magyar népet Horthy fasiszta vezetőségével azonosítsa, világos az az akarata, hogy a hitlerista vezetők büneit a néptömegré hárítsa.

Legalább is különös egy romantól, hogy ilyen politikai badarságot állítson. Olyan hamar elfelejtették, hogy a Szovjet-unióban ezer és ezer román katona a német hitlerista vadállatokkal együtt eddig csak a Horthy-bandák és az SS-csapatok által elért szadizmussal követte el gyilkosságokat, rablásokat és erőszakosságokat? Mit kellene ma az országnak élvéselnie, ha a Szovjet-unióban Augustin Popa politikai elveit elfogadnák s az egész román népet Antonescu hőhér bandáival azonosították volna? Hamu lenne belőlünk, az ország elpusztulna, ha a szovjet katonák elhatatlan gyűlölete azokkal szemben, akik megtartották, kirabolták, s elpusztították hazájukat, valamennyi románra kiterjedne.

Augustin Popának és politikai tanácsadóinak állásfoglalását azonban nemcsak a közeli multnak eme rövidlét és képtelen szemközti az nem lehet tárgyalni. Látnunk kell azt is, mi rejtőzik e mögött a gyűlöletre uszító céltudatos mögött egy olyan nép ellen, amellyel ezer éve együtt élünk.

Mi az alapja ennek a gyűlölet-politikának? Két formája van: elterelő forma az egyik és nemzeti elnyomási forma a másik, mindkettő régi arculata lévén az elmult háború utáni valamennyi kormány imperialista politikájának.

Az elterelő forma nyilvánvaló. Amikor Maniu a legionistákat védi, a „román értelmiség virágának” nevezvén őket, amikor a nemzeti parasztpártba viszi őket s ezzel megmenteni igyekszik a büncsejtét, a megérdemelt büntetéstől, amikor

lehetőséget ad nekik arra, hogy vészes politikájukat tovább folytassák, amikor minden eszközzel megakadályozzák az államgépezetnek és a nemzetgazdaságnak az ellenséges fasiszta és szabotáló elemektől való megtisztítását, minden bizomnyal szükség van arra, hogy a román nép jogos gyűlöletét Augustin Popa tanítványai más irányban vezessék le. S gyorsan bünbakokat találhat. Az előtt a zsidók voltak, ma a magyarok. Ugyanazok az emberek a vezetésben, ugyanaz a reakciós felfogás, ugyanaz a büntre való buzdítás. A vétket ráháritják egy népre azért, hogy az igazi büntösöket fedjék és megszabadítsák.

De a figyelmet elterelő formán kívül van egy nemzeti elnyomási forma is. A reakciós román nagybirtokosok és bankárok, akiknek képviselője lett Augustin Popa, még hisznek abban, hogy a nemzeti elnyomás régi politikájához vissza lehet térni. Remélik, hogy az erdélyi ma-

gyar parasztokból és munkásokból a román nagytökések és bojárak igavonó barmát és rabszolgáját lehet csinálni. Erdélyt Gyarmattá akarják átalakítani, a munka nélküli való gazdagság forrásává s azon igyekeznek, hogy erre a célra a román munkást és parasztot a maguk oldalára vonják. Ennek a sajátosan hitlerista meggyívánulási véres imperializmusnak a legkétesebben szóló kifejezője az erdélyi volntárok zászlóaljainak, a „Maniu Iuliu” zászlóalj megalakítása. E zászlóaljak „hősi” tetteiről majd egy legközelebbi cikkben írunk.

Rámutatunk majd arra, hogy Romániára és Románia jövőjére a nemzetközi kapcsolatokban milyen veszélyt jelentenek ezek a volntár-zászlóaljak.

Ezelőre csak annak a bemutatására korlátozódtunk, hogy mennyire imperialista és elterelő alap rejtőzik e mögött a magyarellenes hadjárat mögött, — fejezi be cikkét Ilie Zaharia.

A „Scântoia” helyszíni tudósítása a székelyföldi állapotokról

A Kommunista Párt hivatalos lapja Sfântulgeorghese-sepsiszentgyörgyi keltezésű tudósítást közöl kiküldött munkatársa tollából.

— Az első város — hangzik a tudósítás — amelyet látok a felszabadított területen. 1942-ben is jártam erre. Akkor azonban a brejcu-berecki munkatáborba tartottam, ahol a magyarországi zsidók és románok javarésze szenvedett: kényszermunkára vitték őket, hogy előkészítsék az akadályokat egy keletről jövő „veszéllyel” szemben.

— A város még érzi a felszabadításért vívott harcok rázkódásait. De az felelte különös, hogyan alkalmazzák a hatóságok az 1944 augusztus 23-án kihirdetett demokratikus elveket. A szabotázs teljes erővel folyik. Bár a vidék teljesen székelylakott, még 1940 előttől, az ujonnan kinevezett tisztviselők

között egyetlen magyar sem található, a postán, a prefekturán és a városházán a román nyelv használata kötelező. Aki egy magyar szót merészl megkérni, arra ráförmednek vagy a „Iuliu Maniu” légió „ifjaira” bízzák, akik értenek ahhoz, hogy az erdélyi magyar kérdést véglegesen felszámolják.

— A hatóságok derűsen magyarázzák, hogy a magyarok ezentúl vagy éhenhalnak vagy elmennek. Ilyenformán kísérlik meg a nemzetiségi kérdést megoldását a Székelyföldön.

— És még igen sokan vannak itt, akik azt hiszik, hogy az erdélyi kérdést mindenkorra megoldják. Azonban számunkra mégis igen különösnek tűnik, hogy ezek a „megoldók” a hivatalos állami közigazgatás keretében tartoznak s mintha kimondottan ebből a célból szeltek volna ki őket.

Tito marsall Romániába érkezett megbízottja nyilatkozott a román-jugoszláv kapcsolatokról, a vörös hadsereg jugoszláviai fogadtatásáról és az egységes felszabadítási arcvonal megteremtéséről

Bucuresti. A lapok már beszámoltak arról, hogy Petrovics Nikolaj személyében megérkezett Romániába a jugoszláv nemzeti felszabadító bizottság megbízottja, aki a jugoszláv polgári és katonai érdekeket fogja képviselni Romániában. Petrovics, mint a jugoszláv nemzetgyűlés elnöke, a szociáldemokrata párt lapjának, a Libertatea-nak egyik munkatársa hosszabb beszélgetést folytatott Petrovicsal és nagy cikkben számol be erről lapjának.

A román-jugoszláv kapcsolatok

A Libertatea munkatársa mindenekelőtt a román-jugoszláv kapcsolatokat illetőleg kért nyilatkozatot a jugoszláv politikustól. Petrovics így nyilatkozott:

— A jugoszláv népek mindenkor a legsorosabb kapcsolatban óhajtottak élni Romániával. A jelen pillanatban nincsen diplomáciai kapcsolat Románia és Jugoszlávia között.

— A jugoszláv népek számára súlyos csapás volt, hogy Bucurestiben egy ugynevezett horvát követést milküldött, amely a leggyűlöletesebb hőhért, Pavelics Ante-t képviselte. Ha-

sonlóképpen súlyos csapás volt a jugoszláv népekre az — folytatta Petrovics — hogy a németek támadási tamszponttúl használták Romániát Jugoszlávia ellen. Azok a repülőek, amelyek elpusztították Belgrádot, nagy többségben Románia területéről indultak el. A német tankoknak üzemanyagot szállító vonatok szintén Romániából jöttek.

— Ezért a Jugoszlávia és Románia közötti jövő kapcsolatok elsősorban a román államtól és a román néptől függenek. — mondotta a jugoszláv felszabadítási bizottság romániai képviselője.

Egységes jugoszláv nemzeti felszabadítási arcvonal

A második kérdés ez volt: — Tito marsall népszerű mozgalma mely mértékben képviseli a jugoszláv népek egyetemeségét?

— A nemzeti felszabadítás egységfrontja magában foglalja valamennyi jugoszláv népet és az összes társadalmi osztályokat, — jelentette ki válaszában Petrovics. — Ebben a mozgalomban benne vannak a parasztok, a munkások, papok, egyetemi tanárok, diákok, katonák, nők. A mozgalom közele az összes pártok tagjait: a demokrata párt, a horvát pa-

rasztpárt, a katolikus színezetű szlovén klerikális párt és a szociális klerikális párt, továbbá a szerb parasztpárt, a szociáldemokrata párt és a kommunista párt tagjait. Hasonlóképp felüli a mozgalom az összes népeket és felekezeteiket: a szerbeket, horvátokat, szlovéneket, macedonokat, montenegrókat, mind a görög-keleti, mind a katolikus, vagy protestáns, mohamedán és zsidó vallásukat.

A továbbiakban a mozgalom kiemelkedő egyéniségeiről szólott Petrovics, majd Mihájloviics tábornok árulását beleyegezte meg, hangoztatván, hogy Mihájloviics sohasem harcolt a németek ellen és már 1941 óta Tito Marsall ellen dolgozott. Most tünt ki igazán Mihájloviics igazi szerepe, amikor az előnyomuló szabad jugoszláv seregek elől a németekkel együtt megszökött.

Együtt a vörös hadsereggel — Hogyan fogadta a jugoszláv nép és hadsereg a szovjet csapatokat?

— Beszéltem a Kelet-Szerbiából érkezett tisztjeinkkel, — mondotta Petrovics Nikolaj. — Nem találtam szavakat annak leírására, mily határtalan lelkesedéssel fogadják népeink a vörös hadseregbeli testvéreiket. A jugoszláv népek tudják, hogy harcuk lehetetlen lett volna, ha a vörös hadsereg nem semmisítette volna meg a német elit-alakulatokat s ha az angol és amerikai szövetségeseikkel együtt nem törték volna meg a német hadsereg gerincét. Ma a vörös hadsereggel együtt harcolnak csapataink.

Tito marsall szerepe az államgépezet irányításában

— Tito marsall csak a hadsereg megszervezésével foglalkozott?

— A külföldön csak Tito marsallnak katonai téren kifejtett tevékenységét ismerik, — állapította meg válaszában a jugoszláv politikus. — A marsall azonban nemcsak nagy katonai parancsnok, hanem vezetője is az új jugoszláv államnak. Jugoszlávia nemcsak egy jól megszervezett, 300 ezer főnyi hadsereggel halad a végleges és közvetlen felszabadulás útján, hanem egyben oly államgépezettel is, amelyet a közelé minden vonatkozásában jól megszervezték, éppen a haza felszabadításának kemény harcok napjaiban, — fejezte be a bucaresti Libertatea munkástársának adott nyilatkozatát Petrovics Nikolaj, a jugoszláv felszabadítási bizottság Romániába érkezett megbízottja.

Szakszervezeti hírek

Az Industria Romana de Piele timisoarai-temesvári üzem munkásai részletes beadvánnyal fordultak a vállalat igazgatóságához, melyben többek között a fasiszta eltávolítását követelték az üzemből. Az igazgatóság válaszában azt hangoztatta, hogy nem alkalmazhat „fasiszta” eljárást a fasiszttal szemben. A gyári bizottság a továbbiakban rámutatott arra, hogy az üzem egyik vezetője augusztus 23. után megtiltotta a munkásoknak, hogy a bucaresti rádió-állomás híreit hallgassák.

A Tebe üzem munkásai a napokban tartottak meg szervező gyűlést, melyen a gyár munkásai kivétel nélkül, számszerint százötvenen megjelentek. A gyűlés a következő gyári bizottságot választotta meg: Szóke Pál, Regep Ioan, Tarziu Antita, Valea Elena, Alupi Vasile, Hodoneantu Iuliana, Kiss Ilona, Mot Ana és Abraham István. A gyűlés után a munkások bérlemelést kéro és egyéb kívánságokat felsoroló emlékiratot nyújtottak át az igazgatóságnak.

A Vulcan üzem munkásai szintén csatlakoztak a szakszervezeti mozgalomhoz. Az üzem szervező bizottsága a következő személyekből áll: Vukovics Szvetozár, Kabdebó Erzsébet és Crisan Persida. A Vulcan üzem munkásai bérlemelést, töliséglyt és a különórak megterítését követelik.

Fémcsiszolót azonnalra ma-
gás fizetéssel
keresek. Ugyanott, golyáspárt is ke-
resek. 306 Ferenc, Fimisoara, IV.
Carol-körút 47.

Miniszterelnök-feleségek

Az angol politika történetében külön fejezet illeti meg a miniszterelnök-feleségeket. A brit kormányelnökök, az ifjabb Pitten kívül, ugyszólván mind nők voltak az életrajzok tanúsága szerint és ugyanezek megállapították azt is, hogy mindegyik feleség méltó volt arra a hivatásra, amelyet férje mellett betöltött. Pedig nem könnyű dolog ez, ha valaki az angol miniszterelnök felesége. Meghitt otthon kell teremteni a munkával egyenhalmozott férj számára és ugyanakkor személyes varázssal és bájjal irányítani kell azt a nagy politikai szalon, ahol a világbírodalom és az egész világ kiválóságai találkoznak. Most Clementine Churchill a miniszterelnökség urnöje. Megérthetjük, hogy kitűnően játssa szerepét, midőn maga Churchill is azt írja emlékirataiban, hogy házassága volt életének legszerencsésebb lépése. Pedig Churchill-el nem könnyű bánni. Felesége meg is írta ezt egy baráti körnek szánt rendkívül érdekes könyvben. Elmonja, hogy Churchill rendkívül munkabírásu ember, aki igen sokat ad hitvese politikai nézetére. Ebben a tekintetben Churchill-asszony sokban hasonlít az első világháború miniszterelnökének, Lloyd George-nak feleségére, bár származás tekintetében nagy különbség van a két asszony között. Churchillné egy híres polóniai fiához ment feleségül, Lloyd George pedig akkor nősült, mikor még apóka kis ügyvéd volt Walesben.

Ditőbbi felesége parasztcsaládból származott, Churchillné pedig egész életében szalonámba volt. De azért mindkettő legkitűnőbb segítőtársai voltak férjüknek és kitűnően megállították a helyüket.

Kemény hitves volt Campbell-Bannerman angol miniszterelnök felesége is. Campbell a bur háború alatt és után volt Anglia politikai vezére, így nehézsége igen nehéz idősakra esett. Felesége súlyos beteg szony volt, de ez nem akadályozta abban, hogy mindenben férje segítségére legyen. Így a hitves fogadások alkalmával mindig felbőg beteggyárból, csevegett, szórakozott, mulattatta a társaságot s senki sem vette észre, hogy kizárólag a várakozó orvos által időnként adott injekciók tartják benne a lelket.

Nagyon megértő volt a viszony Gladstone és felesége között is. A nagy politikus minden ügyet megbeszélte feleségével, de az meg is őrizte át a titkot. Házaságuk ötvenéves jubileumán monolta el ezt a következőkben Gladstone: — Egy fél évszázadon át minden ügyemet megbeszéltem a feleségemmel és soha sem tapasztaltam, hogy egy szót is árulni volna abból, amit megtudott bennem. A legnagyobb erénnyel dicsőíthetők, ami különösen nőknél ritka: az tud hallgatni.

Disraeli is imádtá nőjénél tizenkét évvel idősebb feleségét. Az asszony tudta, hogy menthetlenül beteg, de erről sohasem panaszkodott férjének. Erős fájlalmai ellenére is kifogástalanul ellátta házasszonyi tisztét, sőt még halála előtt néhány héttel is megjelent egy nagy banketten. Oszatlan tiszteletben is volt része még férje politikai ellenfelei részéről is. Amikor férje nagy parlamenti sáttát vívott az ellenekkel, maga Gladstone, Disraeli nagy ellenfele az alsóházban azt a kérést intézte a képviselőkhez, hogy mérsékeljék a vita heves hangját, ekintettel a Downing Street nagybeteg nyőjére.

Nyenyek voltak a nagy angol állam-érfiak asszonyai, áthatva kötelességgel és a legnagyobb hazaszeretettel. gy nem ósda, ha egy történetről azt állapította meg, hogy az angol nép sokat köszönhet ezeknek a fenkölt lelki hitesegeknek, akik józan megérzéssel mindig olyan tanácsokat adtak férjüknek, melyek Anglia érdekét előmozdították.

Papagáj kicsi szurkék, Welensittich, eviszett. Kéretik a k. osületes macraaló magas tu-alam ellenében COLUMBIA gramofon-üzletben lenni.

Oktober 18, szerda R. k.: Lukács Prot.: Lukács Ort.: Lukács

HIREK

Napkelte: 6.22 ó. Napny.: 17.07 ó. Holdkelte: 7.15 ó. Holdny.: 18.06 ó.

Előfizetési ár: Egy hónapra helyben és vidéken, kézbesítéssel 200 lej, előre fizetve három hónapra 570 lej, Vidéki előfizetők, ha nem ezeltek fizetik az előfizetési díjat, az 20 lejjel nagyobb a bélyegilleték miatt. Postatakarékpénztári (OBC) csekkiszámlán 25.628 — Kéiratokat nem örünk meg és nem küldünk vissza. — Aradon előfizetők Matianu-utca 6, hírdetők Halmos-utca 1. szám alatt, Bodana irodába. Tárhely: 17-18.

Versék az elnyomatásból

A hitlerista elnyomatás alatt nemcsak ismert írók öntötték versekbe a szabadság utáni vágyukat. A diktatura elleni lázadás éneke serkentette a szabad gondolat és a szabad írás ismeretlen nevi harcosait is. Itt az illegalitás idejének egy mozgalmi vetületét közöljük, a vers a földalatti küzdelem képét adja költői erővel. A vers írója: Jász Péter.

Vigyázz, testvér!

Opva, bujva, szökvé munkádat ha végzed, Hogyha tollad üzve, nappallá lesz éjed, Néped holnapjának harcosa ha lettél: Vigyázz, testvér!

Esti felhomályban uccádat ha járod, Titkos jelszavakkal társadat ha várod, Hogy a kemény frontnak láncszeme lehessél: Vigyázz, testvér!

Eszméknéért ha sugva szóra nyitik ajkad S meghitt, jó barátok szeme ott függ rajtad, Hogyha életeddel játszol egy-egy estér: Vigyázz, testvér!

De ha minden sarkon les is rád a hóhér, kötélt vár a tettért, golyó jár a szóért: Mig csak úz a terror, mig csak el nem estél, Harcolj, testvér!

JÁSZ PÉTER

— A légionista felkelésben résztvevő személyekre nem vonatkozik az amnesztia. (Bucuresti). A hivatalos lapban megjelent királyi rendelet az augusztus 23-i királyi amnesztia-rendelet második szakaszához hozzáfűzi, hogy nem vonatkozik az amnesztia azokra, akik az 1941 január 21—23 közötti felkelésben részt vettek, valamint azokra, akik bármilyen büncselekmény elkövetésével a légionista mozgalom céljának megvalósítását kívánták elérni.

— Köszönetnyilvánítás. Mindazoknak, akik a felejthetetlenül jó hitves, édesanya, testvér, nagyanya és anyós, Princz Jánosné október 11-én, Aradon végbement metetésén részt vettek, koporsójára koszorút s virágot helyeztek és részvétnyilvánításukkal fájdalomukat enyhíteni igyekeztek, köszönetet mond a gyászoló család.

— Befeleződött a rubel-beváltás. A Vörös Hadsereg által forgalombahozott rubelek beváltásával kapcsolatban a Banca Nationala timisoarai-temesvári fiókja, tekintettel arra, hogy egyes lapok részéről kritikák hangzottak el a beváltás formáságairól, a következőket állapította meg: A rubel-beváltásról szóló rendelet világosan kimondotta, hogy a beváltásra kerülő összegek eredetét a kérvényezőnek igazolnia kell. Ezzel szemben egyesek üzérkedési szándékú nagyobb összegű rubelt vásároltak össze és ezzel megnehezítették a beváltási eljárást. Ezért volt szükség az ellenőrző szervek bevonására. Egyébként a beváltást sikerült egy hét leforgása alatt lebonyolítani.

(*) Halálozások. Knauer Ede, nyugalmazott postamester, Barzava-Berzavan október 15-én hajnalban 81 éves korában elhunyt. Temetése a hó 16-án d. u. 3 órakor volt a timisoarai-józsefvárosi temető kapujánál. Gyászolják felesége, születési nevén Ott Gizella, leánya, férjezett Novák Józsefné, fia Knauer Ede főmérnök, veje Novák József, unokája ifju Novák József, testvére Károly Gyula nyugalmazott vasúti felügyelő és a kiterjedt rokonság. — Baricz Antal kőszobrász 64 éves korában hosszas szenvedés után elhunyt. Gyászolja felesége, születési nevén Vándor Maria, fiai Anti, Feri és a rokonság. Temetése a hó 17-én d. u. 5 órakor lesz a Timisoara-gyárvárosi temető kapujánál.

(*) Köszönetnyilvánítás. Özvegy Vass Jánosné a maga és gyermekei nevében ez uton mond köszönetet mindazoknak, akik felejthetetlen férje, Vass János elhunyt alkalmából részvétnyilvánításukkal igyekeztek mély fájdalomukat enyhíteni. Külön köszönetet mond azoknak, akik a ravatalra és a sirra anyyi virágot helyeztek.

— Pop Ionel az észak-erdélyi kormánybiztosság élén. A Monitorul Oficial rendeltőrvényt közöl, a felszabadított erdélye részek közigazgatásának újjászervezéséről. A rendeltőrvény értelmében a felszabadított részek ügyeinek intézésére kormánybiztosságot szerveznek és élére miniszteri hatáskörrel felruházott kormánybiztosat neveznek ki. A kormánybiztosság felállításáról és hatásköréről intéződé törvényrendelet értelmében a felszabadított területeken minden jogi személyiséggel bíró intézmény, szervezet, valamint magán és egyéb vállalat csak a kormánybiztos engedélyével működhetik. Továbbá kiemondja, hogy minden helységben a hatóságok kötelesek a lakosságot összeírni. Az összeírási listák a román állampolgársági névjegyzékek összeállítására szolgálhatnak. Az összeírási listákat két példányban készítik el, az egyik példány az illetékes községi előjáróság birtokában marad, míg a másodpéldányt a kormánybiztosságon keresztül statisztikai feldolgozás céljából Bucurestibe küldik. A visszatért erdélyi részek kormánybiztosává Pop Ionel dr. — ismertnevi erdélyi politikusát nevezték ki.

— Az élelmiszer-kiosztásban nincsen „origina etnica”. Timisoara-Temesvár város közeletési hivatala közli a kereskedőkkel, hogy etnikai származás nélkül kötelesek mindenkinek kiszolgáltatni a jegy ellenében kiosztásra kerülő élelmiszer-adagokat.

(*) Köszönetnyilvánítás. Halás köszönetet mondunk mindazoknak, akik a tragikus körülmények folytán elhunyt Wessely Pál énekes metetésén résztvettek, sirjára koszorút, virágot helyeztek és nagy fájdalomukat enyhíteni igyekeztek. Külön köszönetet mondunk Berkes jóbarátának a tanúsított fáradozásért, a dalárdának, a zenekarnak, minden jó barátának és ismerősnek: özvegy Wessely Pálné, a mélyen sajgott özvegy, Nándi, Őcsi és Ilke gyermekei, Held vin forrón szeretett kis unokája, Maria meye, Janka Nándor, testvére, sógorai, sógorai, unokahugai és a kiterjedt rokonsága.

(*) Ügyvédi hír. Dr. Kun Ferenc ügyvédi irodáját újból megnyitotta Timisoara I. Regele Ferdinand-körút 4. Értekezés d. u. 5—6 között.

(*) Nugel Magda kozmetikusnő délelőtt 9—11 és délután 3—4 között dolgozik Timisoara I., Regele Mihai-körút 3. (Dornhelm-ház).

(*) Dr. Perlestin Artur, belgyógyász-azokorvos átköltözött: Timisoara I., Wilson-u. 4 Carmen Silva sarok, (dr. Feilerház). Átvételező 52-59.

— Uj sajtó-vezérigazgató. (Bucuresti). Füllart igazságügyminisztériumi tanácsost a sajtó- és tájékoztató vezérigazgatóság élére kineveztek. (Rador).

— Letartóztatták Goga Octavian özvegyét. A kormány rendeletére Goga-Triteanu Veturia asszonyt, Goga Octavian özvegyét Sibiu-Nagyszébenben letartóztatták. A letartóztatást a Patronázs-intézmény pénzkezelési és a Küllinger báró volt német követvel való kapcsolatai ügyében indult vizsgálat tette szükségessé.

— A háboruban részt vett egyetemi hallgatóknak az előadások látogatását nem kell igazolniok. (Bucuresti). A hivatalos lapban megjelent nemzetművelési miniszteri határozat értelmében azok az egyetemi és főiskolai hallgatók, akik részt vettek a háboruban, vagy pedig a háború teremtette okokból nem tudták beiratkozni és vizsgára jelentkezni, mentesek az előadások látogatásának igazolása alól. Ezek részére a leerről való időn belül vizsát engedélyeznek.

— Elhalasztották az egyetemi vizsgákat. (Bucuresti). A Timpul jelenti: Az ország valamennyi főiskolájában az ősi vizsgák kezdetét november 1. utánra halasztották.

— Uj adómet a földön eladott részvényekre. (Bucuresti). Rendeletőrvénnyel uj adómetet léptettek életbe a földön eladott részvények után előállított jövedelemre. Az adó a névértékem felül eladott részvény teremtette jövedelmet 10 százaléktól 50 százalékgig terjedő kulccsal terheli. (Rador).

— A szőlő- és szilvavag gyűjtése kötelező. (Bucuresti). A hivatalos lapban megjelent közeletési államtitkársági rendelet a szőlő- és szilvatermelőket, valamint a gyümölcs-gyárakat arra kötelezi, hogy a szőlővel, illetve szilvával kapcsolatos munka (sajtolás, finomítás, főzés stb.) elvégzésétől számított tíz napon belül a szőlészeti szindikátusnak (gyümölcs-gyárak a növényi olajgyárak hivatalának) a gyűjtött mag mennyiségét bejelentsek. A mag átvetteli árát az országos ár-kormánybiztosság szabja meg.

— A főzék- és gyümölcskonzerv nem csomagolható bádogdobozba. (Bucuresti). A hivatalos lapban megjelent rendelet értelmében a gyümölcs- és főzék-konzervet a gyárak cinezett bádogdobozba nem csomagolhatják.

— Vidéki megbízottaink figyelmébe. Felhívjuk vidéki megbízottaink figyelmét, hogy a hátralevő elszámolásokat pénzzel együtt haladéktalanul küldjék be címünkre, C. E. C. útján, melynek száma 85.628.

SPORT

Evadnyitó mérkőzések Timisoara-Temesvároiról

Az ősi labdarugó idény Timisoara-Temesvároiról két barátságos mérkőzéssel megindult. Az első meccsen a szerencsésebb Progresul nyert a többet támadó Chinezul-CAMT együttesével szemben, a második mérkőzés a mutatott játéknak megfelelően döntetlenül végződött. Az eredmények:

PROGRESUL—CHINEZUL-CAMT 3:0 (1:0)

A Chinezul-CAMT többet támadott, de a Progresul szerencsésebb volt a kapuralóvokban. Az első félidő 40. percében Bernard lött gólt (1:0); a második félidő 29. percében Lippay a Chinezul-CAMT részéről mellőlött egy 11-est, a 34. percben Purjes, végül a 33. percben ismét Bernard növelte a gólok számát.

Progresul II.—Prima Banat 7:0 (3:0). Góllövők Korony (3), Bindea (2), és Oprean (2).

CFR TIMISOARA—POLITEHNICA 2:2 (1:1)

Szép, érdekes és változatos játék után a mérkőzés realis döntetlennel zárult. Góllövők Bandu és Gobilansky, illetve Baica és Dea.

A kerületi labdarugó bizottság minden kedden délután 5 órakor tartja ülését. A felkérveztet testület délután 7 órakor ülészik.

Rendeletörvény az észak-erdélyi adórendszeréről. (Bucuresti). A hivatalos lap rendeletörvényét közli a felszabadított Észak-Erdélyben alkalmazandó adórendszeréről, tekintve ennek az ország részének csökkent fizetési képességét. (Rador).

Felhívás a magyar szülőkhöz. A Timisoara-Temesvár-gyárvárosi magyar tagozattal bíró állami elemi fiúiskola igazgatósága értesíti a magyar szülőket, hogy a tanítás október 16-án megkezdődik. A tanítást ideiglenesen az O. József-utca 40. szám alatti állami óvoda épületében tartják. Hétfőn reggel 9 óra-ig az összes tanulók jelenjenek meg. A magyar leányok részére a tanítást a Tekegraf-utcai óvoda épületében kezdik, 16-án reggel 9 óra-ig ott jelentkezzenek.

A liszt és gríz új pótlélete. (Bucuresti). A hivatalos lapban megjelent rendeletörvény értelmében október 14-től kezdve a fehér liszt és népliszt új pótlélete 6.50 lej, a grízé 10.85 lej kilogrammonként. (Rador).

Munkanélküli magánalkalmazottak figyelmébe. A Magánalkalmazottak Szakszervezete felkéri az összes munkanélküli magántisztviselőket és alkalmazottakat, hogy e hó 18-án, szerdán délután 4 órakor Timisoara-Temesvárodt a Szakszervezeti otthonban (volt Fórum-moziban) tartandó értekezleten nemzeti szünetre és az elbocsátási okra való tekintettel nélkül, tehát a bombázások miatt munkanélkülivé váltakat is beleértve, jelenjenek meg. Az értekezlet célja a munkanélkülieknek álláshoz juttatása. Mivel a szervezés érdekében indítandó akció megbeszélése. — A szervező bizottság.

Legujabb

Lehetséges, hogy a náci meggyilkolták Horthy

Moszkva (Rador). A Tass jelenti: A magyarországi helyzet továbbra is zavaros. A német távirati iroda, a DNB hétfőn reggel azt jelentette, hogy az ausztriai német csapatok utban vannak Magyarország felé. Ugyanez a német hírforrás jelentette, hogy Horthy már régóta előkészítette a menekülést, családjával együtt, a semleges külföldre. Másrésztől viszont a budapesti rádió hétfőn a kormányzó öngyilkosságának hírért közölte. Tekintettel arra, hogy a budapesti rádióállomás a németbarát elemek ellenőrzése alatt áll, az öngyilkosság hírért a legnagyobb fenntartással kell fogadni. Lehetséges, hogy a kormányzó meggyilkolták, de nincs kizárva, hogy halálhíre alaptalan és csak azért terjesztik, hogy megerősítsék Szálasi helyzetét.

Az angol rádió Magyarország helyzetéről szólnán megállapítja, hogy eltekintve az arisztokraták és a Hitlerrel rokonszenvezők kis klikkjének erőfeszítéseitől, Magyarország katonái összemólamla és katasztrófaja elkerülhetetlen. A magyar népek kell majd szenvednie az államvezetés részéről az utóbbi években elkövetett hibák és büntények miatt. — fejeződik be a moszkvai jelentés.

London (Rador). A Reuter jelenti: Meg nem erősített hírek szerint Himmler és a Gestapo tizenöt speciális ügynöke hétfőn Németországból Budapestre érkezett.

London. A londoni rádió hétfőn koradélutáni adásában felszólította a magyarországi hazafias szervezeteket, hogy fogjanak fegyvert a nyilasok és a németek ellen.

Nis városa is felszabadult

Moszkva. (Tass). Tito marsall főhadiszállása jelenti, hogy a szabad jugoszláv haderők, erőtümüködedben a bolgár csapatokkal, hétfőn felszabadították Nis városát és fontos közlekedési

csomópontját. A város német helyőrségét teljesen megsemmisítették. Belgrád városában tovább folynak az utcai harcok, a szovjet és jugoszláv csapatok már a város központjában vannak. Ne-

dics tábornok áruló kormánya elmenekült Belgrádból, — közli a moszkvai jelentés.

Utcai harcok Belgrádban

Moszkva. (Rador). A Tass jelenti október 15-én: A vörös hadsereg és a Tito marsall parancsnoksága alatt álló szabad jugoszláv haderők behatoltak a jugoszláv fővárosba. Belgrádban jelenleg utcai harcok folynak.

Belgrádtól délre a szabad jugoszláv haderők egész sor helységet szabaddítottak fel s egyben teljesen körülférták Nis városát, a nagy vasúti központot.

Moszkva. (Tass). Október 16-án a Tass a következőket jelentette a jugoszláviai hadműveletekről:

Belgrádban tovább folynak az utcai harcok. A vörös hadsereg és a szabad jugoszláv csapatok a főváros központja felé nyomulnak előre.

Nis nagy város ostroma szintén eredményesen halad. Vasárnap Nis környékén további számos helységet szabaddítottak fel a német megszállás alól.

GÖRING ALAKITOTT KORMANYT?

Bucuresti. A Semmalul jelenti: Szárnyra kelt és tartja magát a hir, hogy újabb merénylet történt Hitler ellen. Berlinben állítólag kormány alakult, Göring vezetésével.

Merénylet Göbbels ellen

Bern (Rador). A Tass tudósítója táviratozza: Berlinben az a hir terjedt el, hogy Göbbelsnek meg kellett szakítania nyugatnémetországi ellenőrző körútját, mert az egyik rajnavideki városban merényletet követtek el ellene.

CORSO-ROZ. Előadások 2, 4, 6 órákor. Fővárosi központi mozgóképtévé. Páratlan, világ híres amerikai ujdóság: ASSZONYOK... Világhíres szereplők Norma Shearer, Joan Crawford, Paulette Goddard

Apróhirdetések

ELADÓK női ruhák, cipők, bőrtáskák, kiegészítői állapotban, Timisoara II., Jozsef Vulcan-u. 7. felső csevegő Délelőtti órákban. * BUTOROZOTT különbejáratu egy vagy két szoba villágzó kiadó Ugyanott mindenest és bejárónót felfogadnak. Dr. Fiala, Timisoara I., Take Ionescu-u. 23. (5080) * ELADÓ jutányosan kisleány-téli-kabát (11 éves), szövetrohák, sportcipők. Térdnadrág, levarrott vaterlínés, teveszőrű kisméretű gyermek részére. Dr. Petculescu, Timisoara II., M. Romanul-u. 8. Apolló-mozival szemben (5049) * 24—25-ös HŐCIPŐ, fehér, megvételre kerestetik, kifogástalan állapotban. Címeket a timisoarai kiadóba kérek. (5603) * BEJARONÓT, megbízható, felfogadnak. Timisoara I., Marasesti-u. 5. (5073) * KORSZERU különbejáratu üres szoba, fürdőszobahasználattal Józsefváros elején kiadó Timisoara, távbeszélő 27-77, csak délelőtt. (5079) * GYÖNYÖRÜ fekvésű, parkettás egyszobás lakás Timisoara-Gyárvárosban kiadó. Távbeszélő 27-77, csak délelőtt. (5080) * HAZMESTERPA keresetkötő központi fűtéses belvárosi villába. Jelentkezni Timisoara IV., Vacareacu-u. 21. I. 2. (5090) * MINDENES, aki főz kerestetik. Timisoara IV., Vacareacu-u. 2. I. 2. (5091) * CSIKÓBUNDA, fekete, kitiűnő állapotban, eladó. Timisoara IV., V. Lupu-u. 12. (5092) * KIFUTOTTIT alkalmas Hollós uri-divat üzlet. Timisoara I., Regele Ferdinand-körút, „Palace” kávéház mellett. (Bej. F. I. 1/1059/1938) (5093) * JO BIZONYITVANYOKKAL rendelkező főzni tudó mindenest keresek sürgősen. Jelentkezni csak délelőtt. Magyar. Timisoara II., Kunz-sor 1. (Apolló-mozival szemben). (5094) * FIATAL bejárónó ajánlkozok reggel 7-től d. u. 3-ig. Erzséka. Timisoara IV., Pop de Basesti u. 3. (5095) * GYERMEKKOCSI mély, redőnyös eladó. Timisoara II., Matasarilor-u. 36. (5096) * KÉT-háromszobás lakást keresek azonnal Józsefváros központjában. Timisoara, távbeszélő 10-65. (5048). * ELSŐRENDU, korszerű új dízhálók el-

adók, Timisoara IV., Cameliei-u. 30. (5059) * MINDENEST keresek mielőbbi belépésre. Télikosztüm perzsaláb gallérral, eladó. Ernst Timisoara II., Fagulii, 6. (5060) * ELVESZETT az Apolló-mozi és Pietas ház között egy zöldkockás szövetszoknya. Miután egy szegény tanulóleány vesztette el kéri a megtalálót 3000 lej jutalom ellenében. Timisoara, II., 3. August-u., 13., alatti szabóságnál leadni. (5097) * BUTOROZOTT szobát két személyre azonnal kiadó. Szobátársnót is keresek. Szívességből továbbítok. Érdeklődni lehet, d. e. 9—11 d. u. 1—4 között. Timisoara, IV., Mircea Voda-u., 11., 2. ajtó. (5098) * HARISYASZEM-FELSZEDONOT sürgősen keresek. Timisoara, IV., Carol-körút, 22., I., 13. ajtó, az udvarban. (5099) * VILAGOS citromháló, kitiűnő ágybetéttel és csipke ággyterítő eladó. Timisoara, IV., Carol-körút, 57., 2. ajtó. (5100) * HÁROM-NEGYED HOLD föld a gyárvárosi határban lakással, istállóval, feles megmunkálásra kiadó. Cim a timisoarai kiadóban (5101) * KIFOGASTALAN mindenest szobátársnót keresek kettőre családdhoz csak jó bizonyítványokkal rendelkezőt. Jelentkezni, Timisoara, I., Diaconovici Loga-körút, 10., II., 5. ajtó. (5103) * TELJES hálószoba és épületanyag olcsón eladó. Turi, Timisoara, IV., G. Bariri-u., 18. (5105) * ELVESZETT Fernbach Mária névre szóló igazolvány. Megtálalót kéri Timisoara, IV., D. Sturdza-u., 10., alatt leadni. (5107) * FRATNLIAN, VI.-u., 110., alatt kétszobás ház kerttel november 1-re kiadó. Timisoara, II., Bontila-u., 52. (5108) * LE-

LEPEST, magas házbért fizetünk korszerű lakásért. Háziuraknak ingyen közvetítünk. Orich-iroda, Timisoara, I., Mercy-u., 1. (5109) * KIADÓ negyszobás lakás Páris utcában, családi házak, butorozott szobák. Orich-iroda, Timisoara, I., Mercy-u., 1. (5110) * FERFI részére különbejáratu szoba kiadó. Timisoara, IV., Gojdu-u., 9., 5. ajtó. (5111) * KIADÓ korszerű utcai szoba telefon, fürdőszoba használattal, csakis hölgynek Erzsébetváros elején hatos megállónál. Szívességből 18-69 távbeszélőn érdeklődhettek. (5112) * ELADÓ jutányosan tigrisbunda, szőrmézett fekete télikosztüm, 9-10 évesnek trenchcoat és angol szövetből felöltő. Timisoara, III., Romulus-u., 10., földszint. (5113) * 5x8 METER szép világos helyiség műhelynek vagy raktárnak és egy üzlethelyiség is azonnal kiadó. Timisoara, V., Crisan-u., 10. (5114) * 47 ÉVES GÉPESZ állást keres, motor és üzem szerelő. Timisoara, IV., Sturdza-u., 45. (5115) * KÉT egymásbennülő szobát különbejáratl, üres eset leg részben butorozva a Küttl-ter környékén azonnal átengednék. Cim a timisoarai kiadóban. (5116) * KERESSEK egy jobb nőt bejárónőnek, aki egy idősebb házaspárt feljelen el tud látni. Timisoara I., Diaconovici Loga-körút 10. II. 5. ajtó. (5104) * MINDENEST, aki főzéshez ért, azonnal felfogadok Timisoara II., Zlatna-u. 1. I. ajtó, a gyárvárosi romkath. plébániatemplommal szemben. (5117) * KÜLÖNBEJARATU butorozott szobát keresek. Bozgan, Pielarie Banatean, Timisoara, távbeszélő 20-19. (5118) * FŐZNI tudó mindenest két személyhez keresek

azonnalra vagy november 1-re, kertész, Timisoara IV., e. Gojdu-u. 2. (5119) * MIAI MINDENEST, új, gyönyörű díszített nagyon szép barna női teicpő eladó. Timisoara II., Stefan cel Mare-u. 7, II., jobb ajtó. (5106) * ELADÓ: lisztes-lada, három zsák lisztek, szennyeslada, pratusz porszivo, egy pár magasszaru fekete férfi cipő 42-es. Timisoara III., Mühle Wilhelm-u. 13., 2. ajtó, ientől a második csevegő. (5120) * VEZETEK kifogástalan márkás rádiót. Ajánla tokat „Jó márká” jeligére kérek a timisoara kiadóhivatalba (5121) * PIANINO, kereszthuros, angol szerkezetű eladó. Timisoara III., T. Cipariu-u. 5, 6. ajtó. (5122) * KERESSEK megvételre női bunóat és kar-kötőórát. Ajánlatokat „Kereset használt” jeligére kérek a timisoarai kiadóhivatalba. (5123) * PERZSABUNDA közepetermetre, férfi és női télikabát, női sötétke eskőköpeny eladó. Timisoara III., T. Cipariu-u., 11, 11. ajtó. Érdeklődni d. e. 8—10, d. u. 2—4 között. (5124) * BEJARONÓI állást keresek, ki a háztartás minden ágában jártas. Cim szívességből, Goldberger, Timisoara III., Ion Vasii-u. 20, I. 17. ajtó. (5125) * SZERENYEBB igényű magános idősebb asszonyt kisebb háztartásba, esetleg ottlakással a Józsefváros külső részére keresek. Cim a timisoarai kiadóhivatalban. (5126) * SZOBALANYT azonnalra felfogadok. Timisoara, I., Diaconovici Loga-körút, 49. I. (5127) * TANULO-LEANYOKAT és ügyes kézüleányokat felfogadok. Hajdu-szalón, Timisoara, IV., Carol-körút 14. (5128) * ALLAMI tisztviselőnek keres egy elegáns butorozott szobát fürdő- és konyhasználatl. Előnyben Belváros vagy villanegyed. Ajánlatokat „Sürgős” jeligére kérek a timisoarai kiadóba. (5129) * CSIKÓBUNDA fekete szakszaggallérral elsőrangú szőrmé olcsón eladó. Megtekinthető szívességből, Rusznyák, Timisoara, I., Homer-u., 1. (5130) * GERMI-SAN csávázópor használati utasítással kg-ként 250 lejjel kapható a Bánsági EMGE felügyelőségénél. Timisoara, I., Regina Maria-körút, 8. (5604)

ARO-MOZI, Timisoara, TRAIAN-ter. Távbeszélő 49-94. Ma és mindennap Bette Davis és Charles Boyer. A mi szerelmünk. Figyelem: Előadások kezdete 2.30 és 5 órákor. Jevyek elővételeben válthák délelőtt 10 órától.

ROYAL-mozi, Arad. Táv. 19-23. Előadások 3 és 5 órákor. Ma. Az éjtszaka angyala. Doris Duranti. Azonkívül a legujabb amerikai MKI-VAUS-film.

FORUM-mozi, Arad. Táv. 20-11. Előadás: d. e. 11-ór matiné, 3, 4.30 és 6 órákor. A sztalingrádió hőstett.

ARO-mozi, Arad. Táv. 24-45. Az évad kimagasló eseménye: Leslie Howard és Ingrid Bergmann az INTERMEZZO című filmben.

CAPITOL-mozi, Arad. Táv. 28-22. Előadás: 2. 3.30 és 5 órákor. Ma: Könnyért szerelem. Az utóbbi évek legremekőbb filmje.